

Í D Ö R D É R K E R I

-SZÜNIDŐ...! ISKOLA-

Bemutatkozunk

- Kerék utcai játszótér

Észkerék

- Gondolkozz, oldd meg!

Kalendárium

- Kisasszony hava

Információk

- Mit? Hol? Mikor?

Mese

- Mit várj a jó tettért?

Pályázat

- A honfoglalásról

Ízelítő a Kerék - hangulatból

A közelmúltban ünnepeltük a játszótér első születésnapját. Bizonyára sokan emlékeznek még közületek a programokra. Volt csuhébaba-készítés, pingpong- és röplabdabajnokság, azután foci, aszfaltrajz- és sorverseny, amelybe a szülők is bekapcsolódtak, így segítve a munkánkat.

Sokunkat még most is megmosolyogtat a tejföl- és csokievőverseny emléke.

Aznap volt a Brit-nap is, - ebben a hónapban az angolokkal, a szigetországi szokásokkal ismerkedhettetek a világkörüli utazás során - ezért ötórai teáztunk. Az ünnepi program fénypontja a születésnapi torta befalása volt.

□

Gondolom, nemcsak ez a nap emlékeztet a számotokra, hanem az is, amikor először birtokba vehettétek a játszótér egy évvel ezelőtt. Nagy várakozás előzte meg a nyitás napját, hisz láttátok, hogy készülöben van egy új játszótér a régi, lepusztult helyén. Nemcsak ti, hanem mi, ott dolgozók is nagy izgalommal vártuk a megnyitót és az azt követő hétköznapokat, nekünk is új volt minden. Aztán az idők

során együtt kialakítottuk az úgynevezett „Kerek-hangulatot“.

Kíváncsiak voltunk rátok, gyerekekre, és a felnőttekre egyaránt. Visszaemlékezve, nagyon hamar elrepült ez az egy év, és reméljük, ti is tartalmasnak érzitek. Sok közös élménnyel gazdagodtunk. Nyáron sokat röplabdáztunk, pingpongoztunk, nagyon sokan készítettetek homokszobrokat, az ügyességi feladatban összemérhettétek tudásotokat ("rekordok" néven ismeritek mindannyian).

□

Gizus hálás szívvel emlékszik vissza a segítségekre, amikor együtt rajzoltátok és festettétek a kis ház falára a kedves figurákat.

□

Augusztusban - idestova egy éve - kirándultunk először közösen a Rám-szakadékhoz. A családi kirándulások, amelyeket havonta szervezünk, azóta is nagy népszerűségnek örvendenek. Az elmúlt nyáron látogatást tettünk az Állatkertben is.

□

Az idei nyár egyik nagyszerű programja a Toldi-nap volt, ahol kicsik és nagyok egyaránt jó érezték magukat. Volt hullahopp-, ugrálókötél-bajnokság, súlyemelő- és futóverseny, kislabdadobás, szkanderbajnokság. Sokan részt vettek a jó hangulatú erőpróbán.

□
Kézműves napon só-liszt gyurmafigurákat készítettek a jelenlévők, ezenkívül üvegfestés, agyagozás, csuhébaba-készítés is volt.

□
A kertrendező napon megszabadítottuk a gyomtól a bokrok töveit. Ezúton is köszönjük a résztvevőknek a segítségét.

□
Július 25-én tartottuk meg Peru-napját. A közös játék során, mindenki jól érezte magát, remek szórakozást nyújtott ez a délután.

□
Próbáljuk megőrizni és átadni ezt a Kerék-hangulatot a következő nemzedékek számára is, és ebben számítunk a segítségetekre.

MÓNIKA, ZSÓFI, MÁRTI, GIZUS, CSILLA

Információk

ÚJABB JÁTSZÓTÉR NYÍLIK!

2001. augusztusában újabb máltai játszótér nyílik a Tímár utcánál. Az 1998-ban elsőként felépített Gyűrű utcai játszótér után ez lesz az ötödik a kerületben. A játszótér a III. Kerületi Önkormányzat építette, és a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal közösen működteti.

Gyűrű utca:

programok:

- augusztus 2.:* gyöngyfűzés
- augusztus 9.:* aszfaltrajzolás
- augusztus 16.:* foltragasztás, képkiegészítés
- augusztus 23.:* fonás, makramé
- augusztus 30.:* só-liszt gyurmázás

Kerék utca:

programok:

- augusztus 1.:* kézműves nap
- augusztus 18.:* foci bajnokság
- augusztus 22.:* Magyar-nap (a Huszti úttal közös rendezésben)
- augusztus 25.:* kirándulás

Huszti út:

programok:

- augusztus 4.:* kézműves nap
- augusztus 11.:* homokszobor-készítés (verseny)
- augusztus 17.:* só-liszt gyurmázás
- augusztus 22.:* Magyar-nap
- augusztus 25.:* kirándulás

Zemplén utca:

programok:

- augusztus 1., 8., 15., 22., 29.:* kézműves foglalkozás
- augusztus 2., 16., 30.:* filmklub

Augusztus

Kisasszony hava

Ha július Julius Caesarról kapta a nevét, akkor a következő hónapot, képzeljétek csak, az utódjáról, Augustus római császárról nevezték el.

Augusztus tele van érdekes, vidám és különleges ünneppel, bár egy nagy hibája mégis van. Ez ugyanis a vakáció utolsó hónapja.

Remélem, egy kicsit szerettek azért iskolába járni, és augusztus vége felé már nagyon várjátok, hogy újra találkozhattok a barátaitokkal, tanáraitokkal. De értem én, hogy még szeretnétek sokat lubickolni, fára mászni, focizni, olvasni, sakkozni, kirándulni, süttetni a hasatokat és lógatni a lábaitokat.

Lesz is erre lehetőségetek, hiszen ebben a hónapban még sokáig világos van, sokszor derült az ég, s még a nap is melegen süt.

Augusztus érdekessége - a talán sokatok által már többször megcsodált, ilyenkor sűrűn előforduló - az esti égbolton, főleg augusztus 9. és 14-e között látható csillaghullás. A Föld ilyenkor halad át egy hatalmas meteorrajon, amely a Perszeusz csillagképben szokott feltűnni.

Augusztust Kisasszony havának is nevezték a régi magyarok. Az elnevezés az augusztus 15-ére eső Mária főünnepre, Nagyboldogasszonyra utal. Ez a nap az aratás befejezésének idejét is jelezte. Ugye nem felejtettétek el, hogy az aratást június 29-én kezdték el?

A 15-ét követő három hétben gyűjtötték össze az asszonyok a télre elálló tojást.

Miután befejeződött az aratás, a marokszedők összeszedték a gabonát, kékébe kötötték, a kékéket keresztbe rakták. Ezután a cséplőgéppel (vagy régebben cséphadaróval) kiverték a magot a kálászból. A szalmát kálalba rakták, s a gabonaszemeket a malomba vitték el megőrölni.

Az első kenyeret ebből az új búzából augusztus 20-án sütötték, ezért is lett ez a nap a kenyér ünnepe. A kenyeret a templomban megszen-

teltették, illetve búcsúikban, mulatságokban ünnepelve kóstolták meg.

József Attila Csendes kévébe... kezdetű, ideilő versében az otthon melegét, a falu hangulatát idézi: "porhanyó falucska, mondd el a lány kenyér dalát".

De augusztus 20-án ünnepeljük első királyunkat, Szent Istvánt is. Államalapító királyunk erőskezű, művelt, a kereszténységet Magyarországon megalapozó, szigorú törvényhozó uralkodó volt. Neki köszönhetjük, hogy mi, magyarok, megvethettük lábunkat itt a Kárpát-medencében.

Augusztus 20-án országsszerte rendeznek ünnepségeket, vásárokat, felvonulásokat, tűzijátékokat, melyekre lehetőségeitek szerint ti is menjetek el, és élvezzétek a szünidő hátralévő napjait!

Kívánok nektek mindehhez jó időt!

Márti

Nevezetes dátumok:

vallási ünnepek:

Aug. 6. Urunk színeváltozása

Aug. 10. Szent Lőrinc napja

Aug. 15. Nagyboldogasszony

Aug. 20. Szent István király

Aug. 24. Szent Bertalan apostol

jeles napok:

Aug. 1. Az anyatejes táplálás világnapja (csecsemők egészséges táplálása érdekében)

Aug. 6. A nukleáris fegyverek betiltásáért folyó harc világnapja (Hirosima atombombázásának évfordulója)

Jó tett helyébe jót várj?

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy ember, aki kiment az erdőre fáért. Ott találkozott a medvével.

- Ide a lovadat - mordult rá a medve -, vagy a nyáron agyoncsapom minden juhodat!

- Jaj, inkább segítenél rajtam! - siránkozott az ember.

- Egy szem forgács sincs már otthon, mind megfagyunk, ha nem engeded, hogy egy rakomány fával hazamenjek. Megígérem, hogy holnap elhozom neked a lovam.

A medve bele is egyezett, de újra megfenyegette az embert, hogyha másnap nem adja neki a lovat, elpusztítja a nyáron minden juhát.

Az ember felrakta a fát a szánra, és hazasietett, de gondolhatjátok, hogy nem nagyon örült az egyezségnek. Útközben találkozott a rókával.

- Miért vagy olyan szomorú? - kérdezte a róka.

- Jaj, ne is kérdezd! Találkoztam a medvével. - mesélte az ember -, és meg kellett ígérnem, hogy holnap nekiadom a lovam, mert ha nem, hát a nyáron minden juhomat agyoncsapja.

- Sose bánkódj - vigasztalta a róka -, ha nekem adod a legkövőbbet, akkor én megszabadítlak.

Az ember meg is ígérte, és fogadkozott, hogy állja a szavát.

- Amikor holnap eljössz a medvéhez a lovaddal - mondta a róka -, én is fenn leszek a hegyoldalon, és teszek róla, hogy észrevegyetek. Amikor a medve megkérdi, miféle hangot hall, mondd azt, hogy Péter vadászét, aki a világon a legjobban tud löni - a többit meg már te is el tudod intézni.

Másnap az ember újra kiment az erdőbe, és amikor találkozott a medvével, valaki elkezdett kiáltani a hegyoldalon.

- Huh, ki az? - ijedt meg a medve.

- Ó, csak Péter vadász, aki a világon a legjobban tud löni, megismerem a hangjáról.

- Láttál medvét, Erik? - kiáltotta egy hang az erdőből. - Mondd azt, hogy nem - kérte a medve.

- Nem, nem láttam medvét - válaszolt Erik.

- Hát akkor mi az ott a szánod mellett? - hangzott az erdőből.

- Mondd, hogy egy száraz fenyőgerenda - suttogetta a medve. - Csak egy száraz fenyőgerenda - mondta Erik.

- Mi az ilyen fenyőtuskókat fel szoktuk rakni a

szánra - szólt újra a hang az erdőből. - Ha egyedül nem bírsz vele, majd én segítek.

- Mondd, hogy egyedül is elbírod, és tégy fel a szánra - könyörgött a medve.

- Köszönöm, egyedül is elbírok vele - mondta az ember. Feltette a medvét a szánra, és úgy gúzsba kötötte, hogy az moccanni sem tudott.

- Mi az ilyen fenyőtuskókba bele szoktuk vágni a baltát, miután felkötöttük őket a szánra - kiáltotta a hang az erdőből -, mert úgy könnyebb a hegyhátakon kormányozni.

- Tégy úgy, mintha belém vágnád a baltát - suttogetta a medve.

Az ember fogta a baltát, és úgy fejbe verte a medvét, hogy az menten szörnyethalt. A rókával igen vígan indultak hazafelé, de amikor a tanyához értek, megszólalt a róka:

megegyezett a róka:

- Szívesen bemennék veled, de nem szeretem a kutyáidat. Inkább itt várlak meg, míg kijössz a kossal, de olyat válassz, amelyik jó kövér.

Az ember meg is ígérte, és köszönte szépen a segítséget. Bekötötte a lovat az istállóba, és elindult a juhakol felé.

- Hát ott meg mit keresel? - kérdezte a felesége.

- Csak a kosért megyek, amelyet megígértem a kedves rókának, aki megmentette

a lovunkat - mondta az ember.

- Az ördög adjon még kost is a tolvajnak! - mérgeződött az asszony. - Hiszen a ló megvan, még a medve is, és a róka biztos elvitte már annyi libánkat, hogy az árából kitelne egy kos. Ha meg eddig nem tette, hát majd elviszi. Nem, inkább két jó kutyánkat tedd a zsákba, és engedd rá őket, akkor tán megszabadulunk a tolvajtól.

Az ember megfogadta a jó tanácsot, két vörös kutyáját kötötte be a zsákba, és elindult velük a rókához.

- Itt a kos? - kérdezte a róka.

- Itt bizony, gyere és vedd el! - mondta az ember, azzal kioldozta a zsák száját, és ráuszította a kutyákat.

- Huhh! - hördült fel a róka, és ugrott egyet. - Bizony igaz az a régi mondás, hogy jótett helyébe jót ne várj, és azt mondom, még az is igaz, hogy nincs rosszabb ellenség a barátnál... - és lóhalálában menekült a kutyák elöl.

Illusztrálta: Marton Bea

Észkerék

NÉHA OLYAN KÖVEKET TALÁLUNK, AME- LYEBEN KAGYLÓK VANNAK. HOGYAN KERÜLTEK A KAGYLÓK A KŐBE?

A kőbe zárt kagylók ősi idők tanúi, sok millió évvel ezelőtti élőlények maradványai. Abból a korból valók, amikor még a mai élőlények, sem állatok, sem növények nem léteztek, a tengerekben azonban nyüzsögtek a kagylók, csigák és más efféle mézsvázú, puha testű állatok. Amikor elpusztultak, a tengerfenékre süllyedtek, és ott az üledékkel betemetve megmaradtak. Szerves anyaguk hamarosan elbomlott, szilárd vázuk azonban közötté lett. A Föld arculata az évmilliók során sokat változott. Tengerek tűntek el, helyüket szárazföld foglalta el - ilyen terület a mi Alföldünk is -, a kőzetrétegek pedig sok helyen felgyűrődtek. Ilyen mészkőhegy a mi hegyeink jelentős része. Ezekben találunk néha megkövesedett tengeri kagylókat.

Tudod-e,
hogy...

MIÉRT VILLÁMLIK?

A nejloninged meg a trevirapulóvered is szikrázik, amikor leveted, mert villamosság halmozódik fel bennük. A felhők villamossága bonyolult fizikai folyamatok során keletkezik és halmozódik fel. Ha a felhők olyan közel kerülnek egymáshoz, illetve a földhöz, hogy a bennük levő villamosság igen nagy erejű, óriási szikra formájában kislül, akkor villámlik. A villámást a felhőkben felgyülemlett hatalmas feszültség különbségek okozzák.

MIÉRT ÉHES AZ EMBER?

Az ember csak akkor maradhat életben, ha rendszeresen táplálkozik. Az sem mindegy, hogy mit eszik. Ha nem eszik eleget, egy ideig szervezetének tartalékanyagait fogyasztja. Ha az étrend nem elég változatos, vagyis nem tartalmazza az összes szükséges anyagokat, az ember megbetegszik. Szerencsére a szervezetünk kitűnő riasztóberendezéssel van felszerelve: éhséget érzünk, ha üzemanyagra, élelemre van szükségünk. Az éhség nyugtalanító, kellemetlen érzés, amihez gyakran társul a gyomor korgása. A tudósok kiderítették, hogy ez a riasztóberendezés akkor jelez, ha a vér cukortartalma egy bizonyos szint alá csökken. Egészséges szervezetű ember vérében a vércukor mennyisége nagyjából állandó. Ha mégis kissé csökken, megszólal a csengő: éhesek vagyunk. De ha ettünk, hamarosan helyreáll az egyensúly.

MIÉRT ÁSÍTUNK, HA ÁLMOSAK VAGYUNK?

Az ember többek között azért álmos, mert az agya nem kap elég oxigénben dús vért. Az ásítás tulajdonképpen göresős, mély belélegzés. Az ásítás tehát oxigént pumpál a szervezetbe. Lehet, hogy azért ásítunk és vagyunk álmosak, mert szervezetünk már fáradt. De az is lehet, hogy az ásítást, az oxigénhiányt, tehát az átmeneti álmoságot az okozza, hogy az ember csak felületesen vesz lélegzetet. Göresösen megfeszül a gyomra, ha izgul, hogy ő fog felelni, ha dolgozatot, leckét ír, ha izgalmasat olvas. Az álmoság és így az ásítás ellen is legjobb orvosság néhány mély, lassú lélegzés. Általában érdemes a szervezet figyelmeztetéseit megszívlelni: jó tanácsokat szokott adni.

MIÉRT PATTOG A TÚZÖN A KUKO- RICA?

Olyasmi történik vele, mint a léggömbbel, amibe túl sok levegőt fújunk. A léggömböt is a túl erős belső nyomás veti szét, a kukoricaszemet is. Míg azonban a léggömböt a levegő feszíti szét, addig a kukoricaszemet a felmelegedett belső víztartalma és a vízgőz.

A kukorica igen kemény mag. Ha vízdús belseje hirtelen felmelegszik, és benne gőz keletkezik, felrobban, és a belseje kifordul. A bél azért olyan száraz, mert éppen a sütés, a pattogás fosztotta meg víztartalmának túlnyomó részétől. A búzát például azért nem lehet pattogatni, mert külső burka viszonylag puha, a belső nedvesség fokozatosan elhagyja pörköléskor.

MIÉRT MARAD MELEG A TER- MOSZBAN A TEA?

Mert a termosz kettős üvegfalú edény, amelynek két fala között ritkított levegő van. És még valami: egy vékony fémréteg, amely mint valami tükör, veri vissza a hősugarakat. Ez persze nemcsak akkor hasznos, amikor meleg, hanem akkor is, amikor hideg ital van a termoszban.

A VIRÁGOKBAN NINCS MÉZ, HONNAN GYŰJTI MÉGIS A MÉH?

Nem is mézet gyűjt, ami nincs a virágokban, hanem virágport, nektárt és a növények virágainak más, édeskés nedveit. Mégpedig bekebelezi, beszívja a mézgyomrába, ahol az vegyi átalakuláson megy keresztül, keveredik ennek a tartálynak a váladékával. Amit a méh a hatszögletű viaszsejtekbe ürít, az már méz.

A feladatok megoldását névvel ellátott borítékban adjátok le a játszótér dolgozóinál a megjelenést követő tíz napban. (A helyes megoldásokat és az általatok elért pontszámot a megjelenés után két héttel a játszótérek hirdetőtábláján találhatjátok meg.)

1. Karikázd be a helyes választ!

- Melyik sportágban szerzett olimpiai aranyérmet Hajós Alfréd?
a, diszkoszvetés **b**, úszás
c, evezés
- Ki volt Szent István felesége?
a, Sarolta **b**, Gizella
c, Margit
- Mi történt Segesvárnál 1849-ben?
a, fegyverletétel **b**, béke
c, királyválasztás
- Melyik író regényeiben szerepel Ábel?
a, Tamási Áron **b**, Móra Ferenc
c, Móricz Zsigmond
- Mely művészeti ágban jeleskedett Rippl-Rónai József?
a, építészet **b**, festészet
c, költészet
- Mely költő gyerekverseiben szerepel Lóci?
a, Weöres Sándor **b**, Arany János
c, Szabó Lőrinc
- Kinek a lánya volt Szent Margit (akiről a Margitszigetet elnevezték)?
a, IV. Béla **b**, I. László
c, Szent István
- Melyik országot hívjuk az „ezer tó“ országának?
a, Finnország **b**, Svédország
c, Dánia
- Hol rendezték a legutóbbi nyári olimpiát?
a, Atlanta **b**, Barcelona
c, Sydney
- Melyik király nyári rezidenciája volt Visegrádon?
a, Mátyás király **c**, Ferenc József
b, Mária Terézia

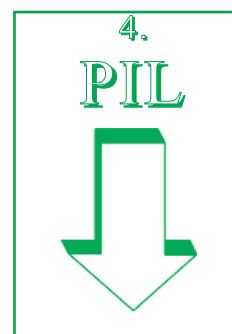
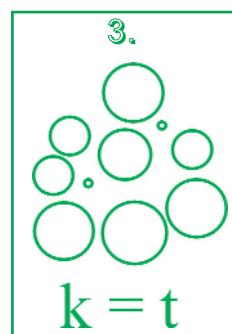
II. Egészítsd ki az alábbi szavakat a hiányzó részeknél úgy, hogy magyarországi városokat kapj!

E _ _ T _ R G _ _
 V _ S Z _ R _ _
 G _ _ R
 S _ _ M B _ T _ _ L _
 _ É C _
 S Z _ G _ D
 B _ K _ S C S _ B _
 K _ P _ S V _ R

III. Kösd össze a szótagokat, hogy virágneveket kapj!

TU	VI	KA
I	LI	HÍR
LI	LYA	RA
JÉG	LÁR	NA
OR	LI	RÁG
GER	BO	OM
GÓ	GO	LYA
BOG	BE	PÁN

IV. Képrejtvények

A kis képek két állat-, egy nép- és egy személynevet rejtenek.

ISMERD MEG A FÖLD ORSZÁGAIT !

Peru-napját július 25-én rendeztük meg. A vetélkedő első három helyezettje:

Kosik Peti(1.), Pető Szilvi(2.), Nagy Katalin(3.)

Augusztusban kicsit visszatérünk **Magyarországra**. Témánk a honfoglalás és államalapítás. A kérdésekre Te is leadhatod a megoldásodat a játszóterek dolgozóinál.

Beküldési határidő augusztus 22., déli 12 óra

A Magyar-nap ugyanezen a napon (VIII.22.) a Husztai úti játszóterén. A programok délután 3 órakor kezdődnek. Jó munkát kívánunk!!!

ÍME A KÉRDÉSEK:

(Közülük több a mondákra, legendákra vonatkozik, onnan meríti anyagát!)

1. Az I. században Pannónia és Erdély római tartomány volt. Hol találsz ennek nyomát ma a III. kerületben?

2. Hunor és Magor (hunok és magyarok) testvérek. Együtt indultak el az őshazából. A legenda szerint egy szarvast üldöztek. Rajzold le a csodaszarvast!

3. A Kárpát-medencébe előbb a hunok érkeztek. Ki volt az a nagy hun uralkodó, aki hatalmas birodalmat hozott létre?

4. Később a magyar törzsek is elindultak hun testvéreik után. Sorold fel a hét törzs vezéréit. Mikor értek a Vereckei-szorozhoz?

5. Mit gondolsz, hány emberrel lépte át Árpád a szorosot?

a, 100 - 200 ezer

b, 1 millió

c, 10 millió

6. Kinek küldte el Árpád a fehér lovat „ajándékként“? (A keresztretjtvény segít!)

					HAD
					EGYIK MEGYÉNK
					SZENT ISTVÁN EREDETI NEVE
					HUN VEZÉR VOLT
					ARANY JÁNOS NAGYON ERŐS HÖSE
					HATÁR VESZI KÖRÜL, LEHET MAGYAR- , FRANCIA-...
					HITETLEN
					FÉRFI NÉV (VAGY KATONA MÁSKÉNT)
					A LEGFÖBB VEZETŐ, LEHET KIRÁLY, CSÁSZÁR...
					— ITT TERÜL EL MAGYARORSZÁG

7. Kinek a fia volt Géza fejedelem?

8. Mit ünneplünk augusztus 20-án?

9. Hallhatsz már az István, a király című rockoperáról. Ugyanebben a témában írt drámát Szabó Magda. Mi a mű címe?

10. Kik ők? a, *Buda*

b, *Csaba királyfi*

c, *Koppány*

Kiadja a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Budapesti Központja

Szerkesztő: Till Csaba ■ Lektorálta: Frankó András ■ A lapot írták: Ambrus Mónika, Juhász Zsófia, Leleszné Borsi Gizella, Mészáros Márta, Nagy Csilla, Palotai Ilona, Schreiber Livia ■ Tördelte: Farkas Péter ■ Felelős kiadó: Vecsei Miklós ■ A nyomdai munkákat a Folprint gyorsnyomda végezte

Levél cím: 1033 Budapest III, Miklós u.32.

Telefon: 3 - 888 - 760, 388 - 89 - 20

Fax: 3 - 68 - 42 - 83

E-mail: mmszbp1@elender.hu

Website: www.kronos.hu/mmszbp